

Maatregelenverordening WWB en WIJ 2009

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Heemskerk
Officiële naam regeling	Maatregelenverordening WWB en WIJ 2009
Citeertitel	Maatregelenverordening WWB en WIJ 2009
Besloten door	Gemeenteraad
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	
Onderwerp	maatregelenverordening

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Geen.

Grondslagen

1. artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet
2. artikel 12, eerste lid, onderdeel a van de Wet investeren in jongeren

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

1. Uitvoeringsregels maatregelenverordening

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking	Voorstel gemeenteraad
01-10-2009		Nieuwe regeling	24-9-2009, De Kennemer, 07-10-2009	24-9-2009, De Kennemer, 07-10-2009	Bic/2009/9994

Geconsolideerde tekst van de regeling

Maatregelenverordening WWB en WIJ 2009

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. WWB: de Wet werk en bijstand;
 - b. WIJ: de Wet investeren in jongeren;
 - c. college: het college van burgemeester en wethouders van Heemskerk;
 - d. bijstand: algemene en bijzondere bijstand;
 - e. algemene bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5, onderdeel b van de WWB;
 - f. bijzondere bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5, onderdeel d van de WWB;
 - g. WIJ-norm: de op grond van hoofdstuk 4 van de WIJ op de jongere van toepassing zijnde norm, vermeerderd of verminderd met de op grond van de Toeslagenverordening WIJ 2009 door het college vastgestelde verhoging of verlaging;
 - h. maatregel: het verlagen van de bijstand als bedoeld in artikel 18, tweede lid van de WWB en artikel 41, eerste lid van de WIJ;
 - i. belanghebbende: de persoon die bijstand ontvangt of een inkomensvoorziening of leerwerkeraanbod in het kader van de WIJ ontvangt.
2. Voor zover niet anders bepaald, worden begrippen in deze verordening gebruikt in dezelfde betekenis als in de WWB, WIJ en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Opdracht college

1. Het college besluit tot het opleggen van een maatregel in een individueel geval met inachtneming van de bepalingen van deze verordening.
2. Het college kan beleidsregels vaststellen voor de uitvoering van deze verordening.
3. Het college informeert de raad jaarlijks over de uitvoering van deze verordening.

Hoofdstuk 2 De ernst van het feit

Artikel 3 Tekortschieten

De bijstand danwel de WIJ-norm wordt eenmalig met € 50,-- verlaagd wanneer de belanghebbende naar het oordeel van het college is tekortgeschoten in het verstrekken van inlichtingen of in het verlenen van de medewerking als bedoeld in artikel 17 van de WWB of artikelen 44 en 45 van de WIJ.

Artikel 4 Ernstig tekortschieten WWB

De bijstand wordt eenmalig met € 200,-- verlaagd wanneer de belanghebbende naar het oordeel van het college ernstig is tekortgeschoten in:

- a. het naar vermogen verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- b. het meewerken aan een voorziening die in het kader van de WWB wordt aangeboden of die, gezien aard en doel gelijk is te stellen met een voorziening in het kader van de WWB;
- c. het betonen van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- d. zijn gedrag jegens het college.

Artikel 4a Ernstig tekortschieten WIJ

De WIJ-norm wordt eenmalig met € 200,-- verlaagd wanneer er bij de belanghebbende naar het oordeel van het college sprake is van:

- a. het stellen van onredelijke eisen in verband met door de jongere te verrichten algemeen geaccepteerde arbeid, die het aanvaarden of verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid belemmeren;
- b. het niet of onvoldoende meewerken aan het behoud of bevorderen van de arbeidsbekwaamheid;
- c. het niet of onvoldoende meewerken aan activiteiten of werkzaamheden, gericht op de arbeidsinschakeling;
- d. het nalaten de opgedragen werkzaamheden of activiteiten naar beste vermogen te verrichten.

Artikel 5 Maximering

1. Als het recht op algemene bijstand of de WIJ-norm over de maand waarover de maatregel wordt toegepast minder bedraagt dan de op grond van de artikelen 3, 4 en 4a vastgestelde verlaging, blijft de verlaging beperkt tot dat recht.
2. Als de maatregel betrekking heeft op bijzondere bijstand kan het college, in afwijking van het bepaalde in de artikelen 3 en 4, besluiten de maatregel te beperken tot een deel van de bijstand.

Artikel 6 Zeer ernstig tekortschieten

1. De bijstand wordt gedurende één maand met het volledige recht op bijstand over die maand verlaagd wanneer de belanghebbende naar het oordeel van het college zeer ernstig is tekortgeschoten in één of meer van de in artikelen 3 en 4 genoemde opzichten.
2. Van zeer ernstig tekortschieten als bedoeld in het eerste lid is in elk geval sprake als vaststaat of redelijkerwijs is aan te nemen dat:
 - a. het beroep door belanghebbende op algemene bijstand gedurende meer dan één maand het gevolg is van diens handelen of nalaten;
 - b. de belanghebbende middelen heeft verzwegen waarmee hij gedurende meer dan één maand in zijn levensonderhoud kon voorzien;
 - c. de belanghebbende zich in zijn gedrag jegens het college schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf als bedoeld in het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 6a Zeer ernstige misdragingen WIJ

1. De WIJ-norm wordt gedurende één maand met het volledige recht op inkomensvoorziening over die maand verlaagd wanneer de belanghebbende naar het oordeel van het college zich zeer ernstig heeft misdragen, als bedoeld in artikel 41, eerste lid, WIJ.
2. Van zeer ernstig misdragen als bedoeld in het eerste lid is in elk geval sprake als vaststaat of redelijkerwijs is aan te nemen dat de belanghebbende zich in zijn gedrag jegens het college schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf als bedoeld in het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht.

Hoofdstuk 3 De mate van verwijtbaarheid

Artikel 7 Weging van het gedrag

1. Het college kan de maatregel, gelet op de mogelijkheden van de belanghebbende en de omstandigheden waaronder het verwijtbare handelen of nalaten plaatsvond, hoger of lager of gedurende een langere periode dan als bepaald in de artikelen 3, 4, 4a, 6 en 6a vaststellen.
2. De verhoging en de duur van de periode, bedoeld in het eerste lid, kunnen nooit meer bedragen dan tweemaal de hoogte van de maatregel en tweemaal de duur van de maatregel.

3. Bij de verhoging of verlaging of de kortere of langere periode als bedoeld in het eerste lid houdt het college rekening met eerdere gedragingen in het jaar voorafgaand aan het besluit waarin wordt vastgesteld dat de belanghebbende tekortschoot in één of meer van de in de artikelen 3, 4, 4a, 6 en 6a bedoelde opzichten.

Hoofdstuk 4 De omstandigheden van persoon of gezin

Artikel 8 Weging van de gevolgen van de maatregel

1. Het college kan de maatregel, gelet op de omstandigheden van persoon of gezin, hoger dan wel lager vaststellen dan met toepassing van de vorige artikelen.
2. De verhoging en de duur van de maatregel, bedoeld in het eerste lid, kunnen nooit meer bedragen dan tweemaal de hoogte van de maatregel en tweemaal de duur van de maatregel.
3. Het college kan bij het besluit tot opleggen van een maatregel rekening houden met latere gedragingen van de belanghebbende in overeenstemming met zijn verplichtingen ingevolge de wet.

Hoofdstuk 5 Het uitvoeren van de maatregel

Artikel 9 Uitvoering

De uitvoering van het besluit tot verlaging van de bijstand of de WIJ-norm vindt plaats op de betaling van de bijstand over de maand, volgend op de bekendmaking van de maatregel, maar niet later dan een jaar na de bekendmaking.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 10 Voorziening door college

Het college beslist in gevallen waarin deze verordening niet voorziet.

Artikel 11 Afwijking bij uitvoering door SVB

In afwijking van het bepaalde in deze verordening zijn de SVB Beleidsregels inzake het opleggen van een maatregel ingevolge de WWB van toepassing op uitkeringsgerechtigden die op grond van een mandaatbesluit een bijstandsuitkering van de Sociale Verzekeringsbank ontvangen of hebben ontvangen.

Artikel 12 Intrekking

De Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2008 wordt ingetrokken.

Artikel 13 Overgangsregeling

Het college legt een maatregel op naar aanleiding van een gedraging van voor de ingangsdatum van deze verordening op grond van de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2008, tenzij de nieuwe verordening gunstiger is voor de belanghebbende.

Artikel 14 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking.

Artikel 15 Citeerartikel

Deze verordening wordt aangehaald als: Maatregelenverordening WWB en WIJ 2009.

Toelichting op de Maatregelenverordening WWB en WIJ 2009

Toelichting algemeen

Wet werk en bijstand (WWB)

De WWB bepaalt in artikel 18, eerste lid, dat het college de bijstand en daaraan verbonden verplichtingen afstemt op de omstandigheden, de mogelijkheden en de middelen van de belanghebbende.

In het tweede lid van dat artikel wordt dat op de volgende wijze uitgewerkt:

Indien de belanghebbende naar het oordeel van het college tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit deze wet dan wel de artikelen 28, tweede lid, of 29, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens het college zeer ernstig misdragen, verlaagt het college overeenkomstig de verordening, bedoeld in artikel 8, eerste lid, onderdeel b, de bijstand. Van een verlaging wordt afgezien, indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.

Het college heeft dus de bevoegdheid en de plicht om de bijstand te verlagen binnen de kaders die de raad in de verordening bepaalt.

Met deze bevoegdheid heeft het college een instrument in handen om het beoogde re-integratiebeleid en handhavingsbeleid te sturen.

Die verlaging van de uitkering moet niet worden gezien als een vorm van genoegdoening maar als een instrument tot gedragsbeïnvloeding. Doel is de belanghebbende aan te zetten tot bijstellen van diens verwijtbare handelen of nalaten.

Wet investeren in jongeren (WIJ)

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is de duurzame arbeidsparticipatie in regulier werk van jongeren tot 27 jaar. Om dit te bereiken is in de wet een recht op een zogenaamd werkleeraanbod vastgelegd. Het werkleerrecht berust op de uitgangspunt dat jongeren die goed geschoold zijn en over voldoende kwalificaties beschikken gemakkelijker aan het werk zullen komen en daardoor zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

De WIJ verplicht gemeenten te investeren in de arbeidsinschakeling van alle jongeren, ook bij een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daartoe moeten gemeenten jongeren in beginsel een werkleeraanbod doen. Afgeleide van het werkleeraanbod is een inkomensvoorziening voor jongeren vanaf 18 jaar als de jongere onvoldoende inkomsten heeft. Deze inkomensvoorziening is alleen beschikbaar als het werkleeraanbod wegens in de persoon van de jongere gelegen of niet verwijtbare omstandigheden zijnerzijds geen optie is, als het werkleeraanbod onvoldoende inkomsten genereert of er nog geen werkleeraanbod kan worden gedaan. De samenhang tussen het werkleeraanbod enerzijds en de inkomensvoorziening anderzijds is een bepalend element in de WIJ.

De relatie tussen werken/leren en een uitkering is fundamenteel anders dan de WWB, waarbij het recht op bijstand vooropstaat met als afgeleide de plicht tot arbeidsparticipatie. Met de WIJ wordt een 'paradigmawisseling' beoogd: is het uitgangspunt in de WWB 'een uitkering, mits' in de WIJ is dit omgedraaid en geldt als uitgangspunt 'geen uitkering, tenzij'.

Aanvaardt de jongere het werkleeraanbod en is het inkomen ontoereikend, dan bestaat in beginsel recht op een inkomensvoorziening. Deze inkomensvoorziening volgt in grote lijnen de WWB voor wat betreft de voorwaarden die aan het recht zijn verbonden en de normering die geldt voor de hoogte van deze voorziening.

Evenals in de WWB geldt binnen de WIJ een stelsel van rechten en plichten. De gemeente is verplicht een werkleeraanbod en eventueel een inkomensvoorziening aan te bieden, de jongere is daartegenover verplicht zich te houden aan diverse verplichtingen. Worden deze verplichtingen geschonden, dan dient de inkomensvoorziening verlaagd te worden (artikel 41, eerste lid, WIJ). Die verlaging geschiedt conform de regels die in een gemeentelijke verordening moeten zijn vastgelegd (artikel 12, eerste lid, onderdeel b, WIJ).

Reikwijdte Maatregelverordening WWB en WIJ

In afwijking van het uitgangspunt van de wetgever om de WIJ zoveel mogelijk WWB-conform in te richten, is de in de WIJ vastgelegde reikwijdte van de gemeentelijke Maatregelverordening beperkter van aard dan die in de WWB. Aan het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening kunnen minder uiteenlopende verplichtingen verbonden worden dan aan de bijstand. Het scala is beperkter van aard. De verplichtingen die op grond van artikel 41 WIJ kunnen worden gesanctioneerd betreffen de inlichtingen-, medewerkings- en identificatieplicht (artikel 44 WIJ), alsmede een aantal concreet benoemde verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en de totstandkoming en tenuitvoerlegging van een werkleeraanbod (artikel 45 WIJ).

Een ander verschil tussen de WIJ en de WWB is dat de inkomensvoorziening niet verlaagd kan worden als de jongere zich schuldig maakt aan tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in de voorziening in het bestaan, anders dan in de vorm van schending van één van de in artikel 41 WIJ genoemde verplichtingen. Dat heeft tot gevolg dat de inkomensvoorziening niet verlaagd kan worden in geval van het onverantwoord interen van vermogen en bij verwijtbare werkloosheid, als deze gedragingen leiden tot het indienen van een aanvraag voor een werkleeraanbod. Het belang van duurzame arbeidsparticipatie van de jongere heeft in deze geprevaleerd boven het als maatregelwaardig aanmerken van de bovengenoemde gedragingen.

Verlagen is maatwerk

Hoewel de gemeenteraad de regels stelt over het verlagen van de inkomensvoorziening, is het verlagen van de inkomensvoorziening een vorm van maatwerk, waarmee het college is belast (zie ook Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p. 27). Evenals dat binnen de kaders van de WWB het geval is, dient de maatregel afgestemd te worden op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de jongere. Het uitgangspunt wordt gevormd door de regels die ter zake door de gemeenteraad zijn gesteld. In de Maatregelverordening zijn de gedragingen die een schending van de verplichtingen opleveren genormeerd. Die normering is echter niet absoluut. Zowel in de ernst van de gedraging als de mate van verwijtbaarheid of de omstandigheden van de jongere kan aanleiding worden gevonden om van de standaardmaatregel af te wijken. Ontbreekt elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het college echter zonder meer verplicht om van verlaging af te zien (artikel 41, tweede lid, WIJ). Vanwege het karakter van de inkomensvoorziening als minimuminkomen is tevens bepaald dat binnen drie maanden heroverweging van de verlaging plaatsvindt. Daarmee wordt gewaarborgd dat de verlaging ook afgestemd blijft op de omstandigheden van de jongere en deze niet onaanvaardbaar lang over een te laag inkomen blijft beschikken.

Aan het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening zijn voor de jongere verplichtingen verbonden. Tegenover het recht op een werkleeraanbod en evt. inkomensvoorziening staat de verplichting van de

jongere om mee te werken aan de totstandkoming daarvan, bijv. door mee te werken aan een onderzoek naar de arbeidsmogelijkheden. Ook dient de jongere naar beste vermogen mee te werken aan het werkleeraanbod zodra dat vastgesteld is. Daarnaast geldt een inlichtingen-, medewerkings- en identificatieplicht. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in artikel 44, respectievelijk 45 van de WIJ.

Komt de jongere een aan het werkleeraanbod verbonden verplichting verwijtbaar niet na, dan staat de gemeente diverse instrumenten ter beschikking. Onderscheid kan worden gemaakt tussen de verschillende fasen waarop de verplichtingen betrekking hebben.

Aanvraagfase

Betreft het een schending van verplichtingen die betrekking hebben op de aanvraagbehandeling, dan geldt het volgende: als de jongere in het geheel niet meewerkt aan het opstellen van een plan voor zijn arbeidsinschakeling en zo zijn arbeidsinschakeling belemmert, dan doet het college de jongere geen werkleeraanbod (artikel 17, vijfde lid, WIJ). Bijgevolg heeft de jongere, zolang hij niet wenst te voldoen aan die verplichting, geen recht op inkomensvoorziening. Uit artikel 42, eerste lid, onderdeel c, WIJ vloeit immers voort dat voor zover uit houding en gedragingen van de jongere ondubbelzinnig blijkt dat hij de verplichtingen, bedoeld in hoofdstuk 5 niet wil nakomen, geen recht op inkomensvoorziening bestaat (Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 3, p. 39 en 40). Dit geldt in bredere zin ook voor andere gedragingen van de jongere waaruit kan worden afgeleid dat deze de aan het werkleeraanbod verbonden verplichtingen in het geheel niet wil nakomen. Is sprake van een minder ernstige schending van de verplichtingen m.b.t. de totstandkoming van het werkleeraanbod, dan kan na toekenning van een werkleeraanbod de eventuele inkomensvoorziening verlaagd worden conform de gemeentelijke Maatregelverordening (artikel 41, eerste lid, WIJ). Zo is het denkbaar dat de jongere wel wil meewerken, maar dat de medewerking onvoldoende is. In dat geval zou een maatregel aan de orde kunnen komen.

Van toekenning tot tenuitvoerlegging

Werkt de jongere wel mee aan de totstandkoming van een werkleeraanbod maar weigert hij dit aanbod na ontvangst van de toekenningsbeschikking, dan kan het werkleeraanbod worden ingetrokken (art. 21, onderdeel b WIJ). Door de weigering bestaat geen recht op een inkomensvoorziening (art. 42, eerste lid, onderdeel a WIJ). Zoals reeds aangegeven bestaat dat recht evenmin als uit houding en gedrag van de jongere ondubbelzinnig kan worden afgeleid dat hij de verplichtingen die verbonden zijn aan het werkleeraanbod in het geheel niet wil nakomen (artikel 42, eerste lid, onderdeel c, WIJ). Het werkleeraanbod kan daarnaast ook worden herzien of ingetrokken als de jongere één of meerdere verplichtingen schendt die specifiek betrekking hebben op de voorbereiding op en uitvoering van het werkleeraanbod (artikel 21, onderdeel b, WIJ). Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het nalaten een behandeling van medische aard te ondergaan, of het stellen van onredelijke eisen m.b.t. de te verrichten werkzaamheden. Met de intrekking van het werkleeraanbod vervalt automatisch het recht op inkomensvoorziening (artikel 42, eerste lid, onderdeel f, WIJ). Bij een herziening blijft de inkomensvoorziening in stand.

Een andere sanctie op dergelijk gedrag is dat het werkleeraanbod wel in stand blijft maar de inkomensvoorziening verlaagd wordt, conform de gemeentelijke Maatregelverordening (artikel 41, eerste lid, WIJ). Het college dient te kiezen welke weg bewandeld wordt, hetzij de intrekking van werkleeraanbod en inkomensvoorziening, hetzij het handhaven van het werkleeraanbod en verlaging van die voorziening. Het past evenwel in het systeem van de WIJ om bij minder ernstige gedragingen tot verlaging van de inkomensvoorziening te besluiten en bij ernstiger gedrag, bijvoorbeeld waar sprake is van schending van meerdere verplichtingen of van herhaald gedrag, het werkleeraanbod in te trekken. Het is immers in de geest van de regeling om, met het oog op duurzame arbeidsparticipatie, een werkleeraanbod niet te snel in te trekken. Dit is in de wetgeving tot uitdrukking

gebracht doordat verlaging van de inkomensvoorziening bij schending van de verplichtingen imperatief is voorgeschreven, waar intrekking van het werkleeraanbod (artikel 21 WIJ) een bevoegdheid is, juist vanwege de verstrekkende gevolgen daarvan. Bedacht moet daarbij immers worden dat intrekking van het werkleeraanbod tevens intrekking van de inkomensvoorziening tot gevolg heeft (indien toegekend) en dus het effect van 'dubbele' bestraffing kan hebben. Het is daarom raadzaam om niet lichtvaardig tot intrekking van het werkleeraanbod over te gaan. Een beleid waarbij slechts in uitzonderingsgevallen tot intrekking van het werkleeraanbod wordt overgegaan, mag daarom in lijn met de bedoelingen van de wetgever worden geacht. Een dergelijke uitzonderingssituatie zal zich in de aanloop naar de feitelijke tenuitvoerlegging van het werkleeraanbod niet spoedig voordoen. Daarvan kan sprake zijn als van de gemeente niet meer gevegd kan worden dat uitvoering wordt gegeven aan het werkleeraanbod. In de verordening Werkleeraanbod kan worden vastgelegd wanneer de gedragingen van de jongere ernstig genoeg zijn om een intrekking van het werkleeraanbod te rechtvaardigen. Het is ook denkbaar dat dit in beleidsregels nader wordt uitgewerkt.

Vanaf de tenuitvoerlegging

Werkt de jongere onvoldoende mee aan de feitelijke uitvoering van het werkleeraanbod, dan kan de evt. inkomensvoorziening worden verlaagd, conform de Maatregelverordening (art. 41, eerste lid WIJ). Daarnaast vervalt het recht op inkomensvoorziening als uit de houding en gedragingen van de jongere ondubbelzinnig kan worden afgeleid dat deze de verplichtingen die aan het werkleeraanbod zijn verbonden in het geheel niet wil nakomen (artikel 42, eerste lid, onderdeel c, WIJ). Voorts kan het werkleeraanbod worden herzien of ingetrokken als de jongere één van die verplichtingen niet nakomt (artikel 21, onderdeel b, WIJ). Vindt intrekking plaats dan vervalt daarmee, zoals gezegd, tevens het recht op inkomensvoorziening (artikel 42, eerste lid, onderdeel f, WIJ). Hetgeen hierboven over de keuze tussen verlaging van de inkomensvoorziening en intrekking van het werkleeraanbod is gezegd geldt mutatis mutandis ook voor deze fase.

Factoren die betrokken kunnen worden bij het formuleren van beleid m.b.t. de keus tussen intrekken van het werkleeraanbod of verlagen van de inkomensvoorziening zouden kunnen zijn:

- is er sprake van herhaald gedrag?
- wat is de kans op herhaling?
- wat is het belang voor de jongere bij dit werkleeraanbod?
- wat zijn de kansen op arbeidsinschakeling bij voortzetting van het werkleeraanbod?
- heeft het gedrag de belangen van derden geschaad?
- kan van de instelling/bedrijf waar het werkleeraanbod feitelijk wordt uitgevoerd nog worden gevegd dat de jongere het werkleeraanbod daar voortzet?

Het valt buiten het bestek van deze verordening om daarover concretere aanbevelingen te doen.

Relatie met Verordening Werkleeraanbod

De verordening Werkleeraanbod en de Maatregelverordening vormen twee kanten van dezelfde medaille. Immers, de WIJ legt het college plicht op om jongeren een werkleeraanbod te doen. Het werkleeraanbod wordt door de verordening Werkleeraanbod gefaciliteerd. Anderzijds staat daar wel tegenover dat de jongere verplicht is het aanbod te aanvaarden en de verplichtingen die aan het werkleeraanbod zijn gekoppeld na te leven. Komt de jongere die verplichtingen niet na, dan vormt de Maatregelverordening het kader voor verlaging van de inkomensvoorziening. Beide verordeningen sluiten dus op elkaar aan. In de verordening Werkleeraanbod kan ook worden vastgelegd onder welke voorwaarden en omstandigheden tot intrekking van het werkleeraanbod (en daarmee de inkomensvoorziening) kan worden overgegaan. Dit is in de verordening Werkleeraanbod vastgelegd in artikel 7. Daarmee wordt dan tevens de grens afgebakend met het verlagen van de inkomensvoorziening bij wijze van maatregel. Zoals gezegd is het in lijn met de wetgever als slechts in

bijzondere omstandigheden tot intrekking van het werkleeraanbod wordt overgegaan. Zie verder de verordening Werkleeraanbod.

De verplichtingen, die tot een maatregel kunnen leiden.

De verplichtingen die aan het werkleerrecht en de inkomensvoorziening jegens het college zijn verbonden zijn de volgende:

- de inlichtingenplicht (artikel 44, eerste lid, WIJ)
- de medewerkingsplicht (artikel 44, tweede lid, WIJ)
- de identificatieplicht (artikel 44, derde lid, WIJ)
- verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en het werkleeraanbod

Daarnaast heeft de jongere bij zijn aanvraag om een werkleeraanbod ook een inlichtingenplicht jegens UWV WERKbedrijf, die bij schending ook tot het opleggen van een maatregel kan leiden (artikel 41, eerste lid, WIJ).

Schending inlichtingen- medewerkings- en identificatieplicht

Schending van de verplichtingen genoemd in artikel 44 WIJ verplicht in beginsel tot verlaging van de inkomensvoorziening. De hier genoemde verplichtingen betreffen de inlichtingen- medewerkings- en identificatieplicht. Voor de twee laatstgenoemde verplichtingen geldt dat schending van deze verplichtingen er in beginsel toe leidt dat het recht op werkleeraanbod en op inkomensvoorziening niet kan worden vastgesteld en daarom afgewezen, beëindigd of ingetrokken kan worden, conform de WWB. Om die reden zijn ze in het kader van deze verordening niet als 'maatregelwaardige' gedragingen aangemerkt, naar analogie van het VNG-model van de Maatregelenverordening WWB. In de praktijk blijkt dat dit niet als een gemis wordt ervaren.

Schending van de inlichtingenplicht heeft zowel betrekking op de inkomensvoorziening als het werkleeraanbod en ziet niet alleen op de informatieplicht van de jongere jegens het college maar ook UWV WERKbedrijf.

Schending van de verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en het werkleeraanbod

In artikel 45 WIJ zijn tamelijk gedetailleerd de verplichtingen omschreven die betrekking hebben op de arbeidsinschakeling en de totstandkoming en de tenuitvoerlegging van het werkleeraanbod. Deze verplichtingen gelden van rechtswege vanaf het moment dat de aanvraag voor een werkleeraanbod wordt ingediend. Schending van één van deze verplichtingen dient in beginsel te leiden tot verlaging van de eventuele inkomensvoorziening.

Duale opzet

De verordening is duaal opgezet. De raad stelt de hoofdlijnen vast en het college is verantwoordelijk voor de nadere detaillering en de uitvoering. Daarbij heeft het college zich vanzelfsprekend te houden aan de uitgangspunten van deze verordening en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De verordening deelt verwijtbare gedragingen in in drie categorieën: tekortschieten, ernstig tekortschieten en zeer ernstig tekortschieten.

De afweging van verwijtbaar gedrag in het individuele geval en het besluit over de omvang van de verlaging van de bijstand wordt vormgegeven langs drie stappen:

- de ernst van het feit: wat wordt de belanghebbende verweten;
- de mate van verwijtbaarheid: hoe ernstig moet het handelen of nalaten de belanghebbende worden aangerekend;
- de omstandigheden: wat zijn de gevolgen van de verlaging van de bijstand voor persoon en gezin.

Toelichting per artikel

Artikel 1 Begrippen

De in dit artikel beschreven begrippen spreken voor zich.

Er is in deze verordening gekozen voor het begrip *maatregel* omdat dit beter dan het begrip *afstemming* de bedoeling van het genomen besluit, namelijk om de bijstand te verlagen wegens verwijtbaar handelen of nalaten, weergeeft.

Artikel 2 Opdracht college

Dit artikel benadrukt het duale karakter van de verordening.

Het eerste lid is feitelijk een nadere invulling van de wettelijke bepaling zoals verwoord in artikel 18, eerste lid, WWB.

Nadere regels van het college zijn gericht op de rechtszekerheid van de belanghebbenden en op de uitvoerbaarheid.

Artikel 3 Tekortschieten

De WWB verplicht de belanghebbende in artikel 17 en in de artikelen 28 en 29 van de Wet SUWI, alsmede in artikel 44 en 45 van de WIJ tot het verstrekken van inlichtingen en tot het verlenen van de noodzakelijk geachte mede, werking. Als voorbeelden kunnen worden genoemd het tijdig reageren op oproepen, het tijdig overleggen van gegevens of gevraagde bewijsstukken of het tijdig inleveren van het maandelijkse rechtmatigheidsonderzoeksformulier (ROF).

De verplichtingen van de belanghebbende kunnen zowel de algemene als de bijzondere bijstand betreffen.

Artikel 4 Ernstig tekortschieten WWB

Uitgangspunt van de wetgever is de zelfstandige bestaansvoorziening van de belanghebbende. Als deze diens verantwoordelijkheid op dit punt niet of onvoldoende nakomt, is er sprake van een ernstige vorm van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Met de onder b bedoelde (re-integratie)voorziening wordt gelijk gesteld een voorziening in het kader van een inburgeringstraject of een traject dat wordt aangeboden door de Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV).

Met het onder c bedoelde betonen van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan wordt bijvoorbeeld bedoeld op situaties waarbij sprake is van verwijtbaar ontslag of te snel besteed vermogen, waardoor aanspraak op bijstand ontstaat

In onderdeel d gaat het om verbaal of fysiek agressief gedrag. Met gedrag jegens het college wordt mede bedoeld gedrag ten opzichte van personen die in het kader van de uitvoering van de wet ten dienste of in opdracht van het college werkzaam zijn. Daaronder vallen tevens personen die betrokken zijn bij de uitvoering van voorzieningen op grond van de WWB.

Artikel 4a Ernstig tekortschieten WIJ

In aansluiting op het ernstig tekortschieten in de WWB is ook voor ernstig tekortschieten in de WIJ gekozen voor een maatregel ter hoogte van € 200,-.

Artikel 5 Maximering

Een maatregel is geen boete. Een verlaging kan nooit hoger zijn dan de aanspraak op bijstand of WIJ-norm over de maand waarover deze is opgelegd.

Bij bijzondere bijstand kan een maatregel van respectievelijk € 50,-- of € 200,-- betekenen dat het recht op deze bijzondere bijstand geheel niet tot uitbetaling komt. Dat kan ertoe leiden dat de maatregel niet in verhouding staat tot het toegekende bedrag. Het tweede lid voorziet erin dat het college bij lage bedragen voor bijzondere bijstand de maatregel beperkt tot een deel van die bijstand. Dit wordt uitgewerkt in de uitvoeringsregels van het college.

Artikel 6 Zeer ernstig tekortschieten

Het betreft in dit artikel dezelfde (verwijtbare) gedragingen als in artikel 4, maar dan in ernstiger mate. Dat rechtvaardigt een zwaardere maatregel, namelijk 100% van de uitkering over een maand. In het tweede lid is een aantal situaties genoemd waarbij in elk geval sprake is van zeer ernstig tekortschieten. Hieronder valt mede de weigering van een werkaanbod in het kader van Work First.

Artikel 6a Zeer ernstige misdragingen WIJ

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel wordt beschouwd.

De gemeente mag alleen een maatregel opleggen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een leerwerkaanbod en/of inkomensvoorziening. De zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de WIJ.

In artikel 41, eerste lid, WIJ wordt gesproken het zich jegens het college zeer ernstig misdragen. Dit betekent, dat alleen (zeer) agressief gedrag tegenover leden van het college en hun ambtenaren aanleiding zijn voor het opleggen van een maatregel. Of dit ook a contrario betekent dat geen maatregel kan worden opgelegd als er sprake is van zeer ernstige misdragingen jegens uitvoerders van de WIJ, zoals het UWV WERKbedrijf, re-integratiebedrijven, opleidingsinstituten e.d. is niet duidelijk. De Centrale Raad van Beroep heeft zich daar tot dusver niet over uitgelaten.

Artikel 7 Weging van het gedrag

Bij het oordeel van het college over de mate waarin de belanghebbende is tekortgeschoten wordt mee gewogen in hoeverre diens gedraging hem te verwijten valt. Hiermee wordt recht gedaan aan de omstandigheden in het individuele geval. Het zal in het algemeen nodig zijn om de belanghebbende te horen.

Deze weging kan zowel tot een lagere als tot een hogere maatregel dan geregeld in de artikelen 3, 4, 4a, 6 en 6a leiden. Let wel: bij het ontbreken van elke verwijtbaarheid wordt geen maatregel opgelegd.

In het tweede lid wordt bedoeld op gevallen waarin sprake is van herhaald verwijtbaar gedrag (recidive). Dat zal dus meestal leiden tot een hogere maatregel.

Artikel 8 Weging van de gevolgen van de maatregel

Als de maatregel leidt tot onaanvaardbare gevolgen voor de belanghebbende of diens gezin, kan deze worden gematigd. Ook hier is dus een individuele afweging vereist.

Een maatregel beoogt gedragsbeïnvloeding. Als de belanghebbende inmiddels aantoonbaar zijn gedrag heeft verbeterd kan dat aanleiding zijn om de maatregel lager vast te stellen of niet op te leggen als positieve prikkel. Dit is vastgelegd in het tweede lid.

Artikel 9 Uitvoering

Tot de maatregel wordt zo snel mogelijk besloten (lik op stuk) en deze wordt per gemotiveerde beschikking aan de belanghebbende bekendgemaakt.

De verlaging vindt plaats op de volgende betaling van de bijstand of inkomensvoorziening en is dus toekomstgericht.

Voor zover de bijstand of WIJ-norm over een voorliggende periode nog niet was uitbetaald kan de verlaging daar dus wel op worden toegepast.

Als de verwijtbare gedraging betrekking heeft op de aanspraak op bijzondere bijstand, dan kan de verlaging ook daarop plaatsvinden.

Heeft de belanghebbende geen recht (meer) op bijstand of inkomensvoorziening, dan kan de maatregel niet worden geëffectueerd. Maakt hij echter binnen een jaar nadien weer aanspraak op bijstand of op de WIJ, dan wordt de verlaging alsnog toegepast.

Artikel 10 Voorziening door college

Hier is geen toelichting nodig.

Artikel 11 Afwijking bij uitvoering door SVB

Het is mogelijk de uitvoering van de wet voor uitkeringsgerechtigden van 65 jaar en ouder in mandaat over te dragen aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De Raad van Bestuur SVB heeft een landelijk geldende beleidsregel inzake het opleggen van maatregelen vastgesteld die bij mandatering van de uitvoering van toepassing is. Met dit artikel wordt bepaald dat in die gevallen kan worden afgeweken van de verordening.

Artikel 12 Intrekking

Hier is geen toelichting nodig.

Artikel 13 Overgangsregeling

Op grond van deze overgangsregeling worden gedragingen van voor de ingangsdatum van deze verordening volgens de 'oude' verordening beoordeeld, tenzij de nieuwe verordening gunstiger is voor de belanghebbende. Gedragingen vanaf deze datum vallen onder de nieuwe verordening.

Artikel 14 en 15 Inwerkingtreding en citeertitel

Hier is geen toelichting nodig.